

Nowoczesne Rodzinne Ogrody

Potrzeba jest matką wynalazków. Trudno nie zgodzić się z tym powiedzeniem, zwłaszcza, kiedy dodamy do niego nader popularne „chcieć to móc” lub „Polak potrafi”. To jednak tylko teoria, bo w praktyce niestety same chęci nie wystarczą. Nie inaczej jest w przypadku działkowców, którzy marzą o nowoczesnych i funkcjonalnych Rodzinnych **Ogrodach Działkowych, ale ich potrzeby często wykraczają poza możliwości finansowe, którymi dysponuje ROD. Na szczęście dzięki pomocy PZD te marzenia nabierają całkiem realnych kształtów.**

Rodzinne **Ogrody Działkowe** pełnią cały szereg rozmaitych funkcji. Ekologiczne, socjalne, zdrowotne, społeczne i edukacyjne walory, jakie daje nam działka, powinny iść w parze z nowoczesnymi rozwiązaniami wdrażanymi w ROD. Wszystko to z kolei nierzadko znacząco wpływa na zwiększenie atrakcyjności ogrodów pod względem ich estetyki i praktyczności. Żeby ROD posiadał nowoczesną infrastrukturę, a przy tym był funkcjonalny i urokliwy, niezbędne jest włożenie niemałego nakładu pracy. Samo zaangażowanie działkowców i zarządów ROD to jednak za mało, by efektywnie i skutecznie przeprowadzić zamierzoną, kosztowną inwestycję. Do sprawnego wzbogacania ROD o pionierskie i użyteczne rozwiązania, z których mogłaby korzystać cała działkowa społeczność, potrzebne są odpowiednie nakłady finansowe. Niełatwo jest jednak wygospodarować dodatkowe fundusze, kiedy bieżące utrzymanie ogrodów pochłania większość budżetu ROD. Mając na uwadze powyższe kwestie, **Polski Związek Działkowców** już wiele lat temu podjął odpowiednie działania, których celem jest finansowanie inwestycji i remontów w ROD. PZD wychodzi naprzeciw potrzebom działkowców, przeznaczając na rozwój Rodzinnych **Ogrodów Działkowych** bezzwrotne dotacje. Związek udziela dotacji dla ROD ze środków zgromadzonych na wydzielonym funduszu celowym - Funduszu Rozwoju, którego kapitał jest przeznaczany na rozwój ROD - w tym dofinansowanie inwestycji i remontów w ROD.

Takie działania PZD wpisuje się w jego filozofię otwierania ogrodów dla lokalnych społeczności i dostosowywania funkcjonalności ogrodów do ich potrzeb. Udzielanie dofinansowania dla Rodzinnych **Ogrodów Działkowych** ma m.in. na celu ich ciągły i skuteczny rozwój, oraz należy do najważniejszych zadań wszystkich struktur PZD.

Millionowe dotacje

Efekty poczynionych dzięki PZD inwestycji w ROD w całej Polsce widać gołym okiem, a skala tych działań jest naprawdę bardzo duża. Zresztą suma pieniędzy przeznaczonych przez Polski

Związek Działkowców na realizację zadań inwestycyjno-remontowych w ROD w latach 2012 – 2015 robi duże wrażenie. Mowa przecież o dotacjach obejmujących 3800 ROD na łączną kwotę ponad 39 milionów 500 tysięcy złotych. Przekazane przez PZD fundusze na rzecz ogrodów mają niebagatelne znaczenie dla ich funkcjonowania i rozwoju. Bezzwrotną dotację zainteresowane ROD mogą otrzymać z krajowego Funduszu Rozwoju ROD, którą udziela Prezydium Krajowej Rady PZD lub z okręgowego Funduszu Rozwoju ROD, którą udziela Prezydium Okręgowego Zarządu PZD. Ponadto zarządy ROD mogą zwrócić się o pomoc do Prezydium Krajowej Rady PZD z Funduszu Samopomocowego, którego środki są przeznaczane na udzielanie pożyczek na rzecz ROD na cele budowy, modernizacji i remontów infrastruktury. Na marginesie należy również wspomnieć, iż PZD udziela także wsparcia

finansowego w sytuacji zniszczeń powstałych w ROD wskutek klęsk żywiołowych. W takim przypadku można również zwrócić się do Prezydium Krajowej Rady PZD o udzielenie bezzwrotnej dotacji z Funduszu przeznaczanego na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w ROD.

Polski Związek Działkowców inwestuje w poprawę jakości infrastruktury w ROD, co wpływa na większe udogodnienia dla działkowców i wszystkich tych, którzy z rodzinnych ogrodów korzystają. Związek skutecznie dąży do tego, by dzięki oferowanej pomocy Rodzinne **Ogrody Działkowe** były jeszcze bardziej przyjaznym miejscem, co zachęciłoby całe rodziny do spędzania w nim wolnego czasu.

Polski Związek Działkowców w samym tylko w 2015 r. przekazał na rzecz 540 rodzinnych **ogrodów działkowych** środki finansowe w formie dotacji w wysokości ponad 3 milionów 600 tysięcy zło-

tych. Mówiąc o ogólnie rozumianej infrastrukturze ogrodowej, zgodnie z definicją wynikającą z ustawy z dnia 13 grudnia 2013 r. o ROD należy mieć na myśli infrastrukturę i urządzenia, które znajdują się na terenie rodzinnego **ogrodu działkowego** i są przeznaczone do wspólnego użytkowania przez osoby korzystające z działek oraz służą do zapewnienia prawidłowego funkcjonowania Rodzinnego **Ogrodu Działkowego**.

Działkowcy w porozumieniu z zarządem ROD decydują o tym, w jakim kierunku chcą rozwijać i modernizować swój ROD, bo przecież sami najlepiej znają swoje potrzeby. Działkowa społeczność danego ROD rozstrzyga o rodzaju inwestycji i sposobie jej realizacji. Działkowcy mogą wybierać pomiędzy systemem zleconym (inwestycja/remont wykonywany na zlecenie ROD przez podmiot zewnętrzny), systemem gospodarczym (inwestycja/remont wykonywany przez samych

działkowców) oraz systemem mieszanym stanowiącym połączenie systemu gospodarczego i zleconego. W takich działaniach nie może być mowy o przypadku, dlatego też zarząd ROD ocenia rzeczywiste potrzeby ogrodu. Dążąc do wyposażenia ROD w niezbędną infrastrukturę ogrodową w celu zapewnienia optymalnych warunków do korzystania z działek i funkcjonowania ROD, zarząd ROD wypełnia unormowania wynikające z regulaminu ROD (§31 ust. 2). Aby rozpocząć realizację zadania inwestycyjnego lub remontowego musi zgodnie z §64 pkt 8 statutu PZD uzyskać zgodę walnego zebrania w formie oddzielnej uchwały dla każdego zadania inwestycyjnego lub remontowego. Zarząd ROD przygotowując na walne zebranie wniosek wskazuje w nim między innymi przewidywany koszt prac, potwierdzony wstępny kosztorys robót, termin realizacji zadania oraz źródła finansowania, w tym ewentualne spodziewane dotacje od organów wyższych PZD i samorządu lokalnego. Możliwość uzyskania wsparcia finansowego przy realizacji tych zadań ma ogromne znaczenie przy podejmowaniu decyzji oraz przy prowadzeniu inwestycji czy remontów w ROD. Temu właśnie służy funkcjonujący w PZD program „Unowocześnianie Infrastruktury Rodzinnych **Ogrodów Działkowych** - ROD XXI wieku”. Program zakłada unowocześnianie infrastruktury ROD poprzez budowę nowej infrastruktury, remont i modernizację już istniejącej oraz dostosowanie jej do potrzeb związanych z ochroną środowiska, bezpieczeństwem, edukacją społeczeństwa oraz koncepcją „otwartych ogrodów”.

Liczyby nie kłamać

Wniosków o przyznanie dotacji na remonty/inwestycje w roku ubiegłym wpłynęło całe mnóstwo, ale szczegółowe informacje na temat wszystkich zrealizowanych remontów/inwestycji dostępne będą za kilka miesięcy. Jednak już teraz można przyrzeć się niektórym realizowanym przedsięwzięciom, do których bez pomocy PZD prawdopodobnie by nie doszło.

W okręgu świętokrzyskim w 2015 r. Związek udzielił trzynastu dotacji na łączną kwotę 83

Działkowe - z PZD to możliwe

tysięcy zł. Dofinansowano remont dwóch świetlic (ROD im. S. Żeromskiego w Ostrowcu Św. oraz ROD im. 1 Maja w Ostrowcu Św.) i budynku administracyjno-gospodarczego (ROD „Las Rzeczki” w Ostrowcu Św.). Poza tym wyremontowano oraz wymieniono na nowe sieci wodociągowe w trzech Rodzinnych Ogrodach Działkowych (ROD im. J. Kilińskiego w Staszowie, ROD „Przylaszczka” w Starachowicach i ROD „Stokrotka” we Włoszczowie), oraz w jednym z ogrodów sieć energetyczną (ROD „Czeremcha” w Ostrowcu Św.). Inwestycje objęły również budowę dwóch parkingów z miejscami postojowymi, które mają służyć działkowcom (ROD „Bajka” w Jędrzejowie oraz ROD „Narcyz” w Kielcach). W czterech ogrodach wyremontowano i stawiano na nowo ogrodzenia zewnętrzne ROD (ROD „Nadbrzeże” w Sandomierzu, ROD „Kwiaty Polskie” w Kielcach, ROD „Zdrowie” w Czerwonej Górze, ROD „Witamina” w Skarżysku Kamiennej).

O tym, jak bardzo potrzebna jest pomoc finansowa od PZD najlepiej wiedzą prezesi zarządów ROD i sami działkowcy.

- W 2015 roku przeprowadziłyśmy inwestycję polegającą na wybudowaniu 300 metrów ogrodzenia wokół naszego ogrodu. To wcześniej było już bardzo stare i poprzecinane przez zlodziei, którzy dla działkowców w całej Polsce są wielkim utrapieniem. Gdyby nie ta dotacja, to pewnie nadal nie mielibyśmy tych 300 metrów nowego ogrodzenia. Tym bardziej, że większość naszych działkowców to seniorzy, więc ich zasoby finansowe są ograniczone. Dlatego jesteśmy bardzo zadowoleni, że mogliśmy otrzymać zastrzyk finansowy od Związku i wspólnymi siłami przeprowadzić tę inwestycję. Taka pomoc jest dla nas bardzo ważna – mówi prezes ROD „Kwiaty Polskie” w Kielcach Anna Kuderska.

Potrzeby unowocześniania ogrodów, ich nieustającego rozwoju, dostosowywania ich do oczekiwań działkowców i lokalnej społeczności, wymagają odpowiednio wysokiego nakładu finansowego, który dla użytkowników działek jest często nieosiągalny. Dlatego środki przekazywane przez Związek są dla działkowców nader ważnym elementem funkcjonowania ich ROD.

- Jeśli chodzi o budowę i remont infrastruktury ogrodowej, począwszy od sieci energetycznej, wodociągowej, ogrodzeń czy domów działkowca, to potrzeby w naszym okręgu są bardzo duże. Każda inwestycja, która wpływa na poprawę tej infrastruktury ma wymierne skutki dla działkowców. Nie da się ukryć, że bez tej infrastruktury, w szczególności

bez sieci wodociągowej i energetycznej, czy ogrodzenia, nie jest możliwe pełne i racjonalne funkcjonowanie **ogrodów działkowych**. Przekłada się to także na wizerunek tych ogrodów w oczach lokalnej społeczności. Działkowcy w sposób bezpośredni odczuwają na własnej skórze pomoc otrzymywaną od okręgu i całego Związku, a mówimy teraz konkretnie o wsparciu finansowym. To bez wątpienia podnosi standardy naszych ROD – mówi Jan Stańczyk, Dyrektor Biura Okręgowego Zarządu PZD w Kielcach.

Dla PZD nie ma równych i równiejszych. Związek nie jest obojętny na potrzeby działkowców, dlatego przekazywane przez PZD finanse na rzecz ogrodów, realnie wpływają na ich ogólny kształt i charakter.

- Zwłaszcza w ogrodach mniejszych, gdzie działkowców jest niewielu, dofinansowanie PZD ma znaczenie kluczowe. Bez tych dotacji nie byłoby w ogóle mowy o jakichś poważniejszych inwestycjach w ROD. Staramy się tak gospodarować tymi środkami, żeby w sposób równomierny podnosić poziom infrastruktury we wszystkich ogrodach w naszym okręgu – dodaje Jan Stańczyk.

Przykładem dużej inwestycji w małym ogrodzie jest budowa nowej sieci wodociągowej w Rodzinnych Ogródzie Działkowym „Zieleniak” w Debrzynie. Tamtejsi działkowcy otrzymali od Związku dofinansowanie w wysokości 10 tysięcy zł. Dzięki przeprowadzonej inwestycji działkowcy będą mogli płacić za faktyczne zużycie wody na ich działce, co oznacza dla nich duże oszczędności.

W innej części Polski, w okręgu śląskim, do tamtejszego okręgowego zarządu w 2015 r. wpłynęło 131 wniosków, a dotacji na inwestycje i remonty realizowane przez ROD udzielono w kwocie 601.500,00 zł., zaś okręg zrealizował 12 zadań na kwotę 381.190,68 zł. Razem wydatkowano na 84 inwestycje/remonty kwotę 982.690,68 zł. Zadania inwestycyjne i remonty dotyczyły m.in. ogrodzeń (16 zadań na łączną kwotę 119.500,00 zł), sieci wodociągowej (15 zadań na łączną kwotę 352.740,24 zł), sieci elektrycznej (15 zadań na łączną kwotę 156.301,21 zł), domów działkowca (jedno zadanie na łączną kwotę 193.800,00 zł) oraz dróg i alei (9 zadań na łączną kwotę 111.249,23 zł).

Działkowcy z okręgu wrocławskiego także otrzymali pokaźną pomoc finansową na realizację inwestycji i remontów w Rodzinnych Ogródach Działkowych. Między innymi na wykonanie ogrodzeń zewnętrznych w tamtejszych ROD w ubiegłym roku przyznano 19 dotacji, na elektryfikację ROD – 11, budowę i re-

monty budynków gospodarczych, magazynowych i domów działkowca – 16, sieci wodociągowych, drenaży, studni, konserwacji rowów – 15, parkingów i utwardzeń alejek – 8. Na dofinansowanie zadań remontowo-inwestycyjnych w 2015 r., z Funduszu Rozwoju ROD przekazano kwotę w wysokości ponad 314 tysięcy zł.

W okręgu mazowieckim, w planie inwestycji i remontów w ROD na rok 2015 znalazło się 61 Rodzinnych Ogródów Działkowych, a łączna suma zaplanowanej dotacji z PZD na ten okręg wyniosła ponad 491 tysięcy zł. Dzięki temu można było w wielu ROD przeprowadzić remonty i inwestycje, wśród których najczęstszymi były: remonty i budowa ogrodzeń, budowa sieci wodociągowej (w tym hydroforne, pompy wodne, punkty czerpalne wody itp.), sieci energetycznych (modernizacje, wymiany, oświetlenie ogrodów itp.), remonty domów działkowca i budynków administracyjnych, budowa i remonty dróg i alei (w tym parkingi i zjazdy) itd.

- Dzięki związkowym dotacjom możemy rozwijać i unowocześniać ogrody, które służą przecież nie tylko samym działkowcom, ale i w dużej mierze otocznym mieszkańcom. Mowa o takiej inwestycji, jak chociażby budowa siłowni plenerowej, udostępnianej dla wszystkich zainteresowanych. Ponadto tego typu projekty sprawiają, że między działkowcami a lokalną społecznością zawiązuje się pozytywna relacja i współpraca, rzekłbym, że zachodzi pewnego rodzaju symbioza. Jeśli zaś mowa o inwestycjach infrastrukturalnych – np. w postaci sieci wodociągowej, czy sieci energetycznej, to bez wątpienia

jest to ogromne udogodnienie dla działkowców. Takie inwestycje w dłuższym rozrachunku przynoszą działkowcom bardzo duże oszczędności, więc również dlatego warto starać się o dotacje z PZD – mówi Mariusz Gaj pełniący obowiązki kierownika biura OZM PZD.

Jednym z Rodzinnych Ogródów Działkowych, w którym działkowcy modelowo korzystają z dotacji, co wpływa na jego rozwój, jest ROD „Skowronek” w Kajetanach koło Nadarzyna. To bardzo dobry przykład wzorowego zagospodarowania ogrodu i efektywnego wykorzystywania w nim środków finansowych od Związku. Szerokie alejki, równo przyciężony trawnik, parking przed wejściem do ogrodu, podjazd wyłożony kostką brukową – te i wiele innych inwestycji, które na przestrzeni ostatnich lat były sukcesywnie prowadzone w tym ROD, zaowocowały jego niesamowitą przemianą i unowocześnieniem. „Skowronek” na oczach działkowców i mieszkańców Kajetan zmienia się z roku na rok, a z poczynionych w nim inwestycji korzystają zarówno starsi jak i młodszy.

Z PZD można tylko zyskać

Tak częste i chętne korzystanie przez działkowców w całej Polsce z bezzwrotnych dotacji udzielanych przez **Polski Związek Działkowców**, jest doskonałym przykładem na to, że społeczność działkowa pozostaje otwarta na zmiany, które są nieodzownym elementem przystosowywania ogrodów do zmieniającego i unowocześniającego się otoczenia. Rodzinne Ogrody Działkowe nie są średniowiecznymi twierdzami, lecz otwartymi dla wszystkich

zielonymi przestrzeniami, które dzięki prowadzonym tam inwestycjom PZD zyskują coraz większe zainteresowanie. Udoskonalenie ROD procentuje, a świadczy o tym fakt, iż chętnych do nabycia prawa do działki z miesiąca na miesiąc przybywa. Nowoczesne Rodzinne Ogrody Działkowe nie są melodią przeszłości, lecz obecnym stanem rzeczy.

Należy jednak podkreślić, że dotacje z PZD udzielane są wyłącznie dla Rodzinnych Ogródów Działkowych skupionych w **Polskim Związku Działkowców**. Ogrody, które wyodrębniły się z **Polskiego Związku Działkowców**, zakładając zgodnie z ustawą o ROD z dnia 13.12.2013r. własne stowarzyszenie, nie mogą liczyć na dotacje z PZD. W takich **ogrodach działkowych** z własnej kieszeni w pełnej wysokości pokrywają więc koszty związane z budową i remontem infrastruktury ich ogrodu. Nierzadko ten fakt jest celowo pomijany przez osoby namawiające społeczność działkową danego ROD do wyodrębnienia się. Działkowcy mamieni „korzyściami” płynącymi z prowadzenia działalności ogrodu na własny rachunek często nie zdają sobie sprawy, z jakimi faktycznie realnymi kosztami wiąże się taka decyzja, a jak pokazują powyższe przykłady, mowa o ogromnych sumach. Czy polskiego działkowca stać na pokrycie kosztów związanych z podjęciem decyzji o wyodrębnieniu się z PZD? Według lobbyistów kierujących się wyłącznie własnymi, prywatnymi interesami, nie mającymi wiele wspólnego z dobrem działkowców, zapewne tak. Jednak na to pytanie powinni odpowiedzieć sobie przede wszystkim sami zainteresowani.